

Izabella Andrzejuk

Kontemplacja i poznanie *per raptum*. Tomaszowe źródła rozumienia istoty doświadczenia
mistycznego
(abstrakt)

Celem wystąpienia jest przedstawienie problematyki kontemplacji i poznania *per raptum* w ujęciu św. Tomasza z Akwinu. Oba te sposoby poznawania zdają się być inspiracją dla XX-wiecznych i współczesnych tomistów do budowania koncepcji doświadczenia mistycznego. W interpretacji poszczególnych tomistów doświadczenie mistyczne jest określane różnie. Nas jednak przede wszystkim interesuje ujęcie M. Gogacza, który rozumiał doświadczenie mistyczne jako nagłe, niespodziewane i niewypracowane doznanie przez intelekt możliwościowy człowieka istoty Boga.

Wprawdzie sam Tomasz nie zajmował się doświadczeniem mistycznym jako takim, lecz analiza wybranych jego tekstów pozwala na przyjęcie tezy, że doświadczenie mistyczne, które stało się udziałem wielkich znanych mistyków (św. Teresa z Avila, św. Jan od Krzyża) zawiera w sobie pewne elementy po Tomaszowemu rozumianej kontemplacji, a przede wszystkim poznania *per raptum*.

Według Akwinaty kontemplacja jako proste ujęcie prawdy może dotyczyć także Boga i jest poznaniem przez człowieka wypracowanym. Z kolei porwanie (*raptus*) jest poznaniem Boga, lecz nie z inicjatywy człowieka. Warto więc zadać pytanie, na ile ujęcia Tomasza mogły być inspiracją dla tomistów w podejmowaniu problematyki doświadczenia mistycznego.